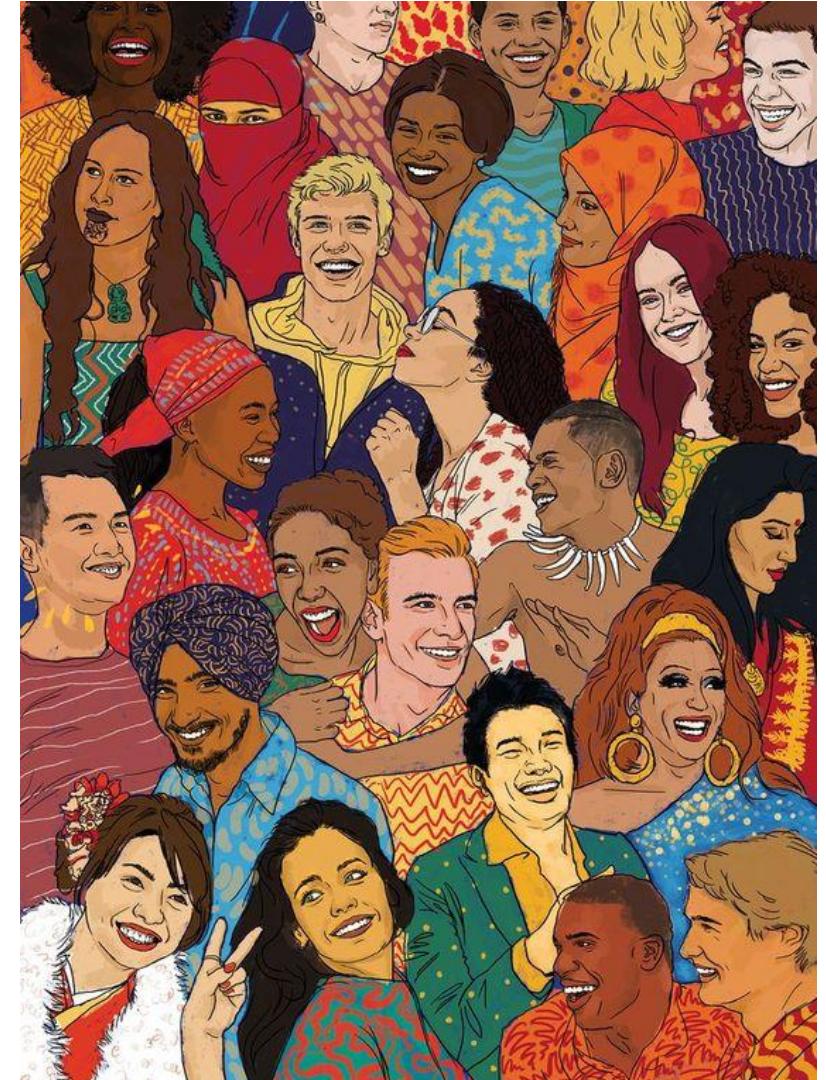

KULTURA

- *Nika Gavrančić, sociologija 3.g*

ŠTO JE KULTURA?

- Kultura – lat. riječ *colere*, znači obrađivati, njegovati
- 18. i 19.st - spominje se u kontekstu nejednakosti između europskih zemalja i njihovih kolonija
- Prvu definiciju kulture predstavlja **sir Edward Burnett Taylor** - "*složena cjelina koja uključuje znanje, uvjerenja, umjetnost, zakon, čudoređe, običaj i svaku drugu sposobnost koju stječe čovjek kao član društvene zajednice.*"
- *KULTURA – cjelokupan sustav simbola, ponašanja, vjerovanja i normi nekog društva ili zajednice koji se generacijski prenosi.*
 - *ANTROPOLOGIJA – znanost koja se bavi proučavanjem različitih kultura*

- Razlikujemo dvije vrste kulture: materijalnu i nematerijalnu
- **MATERIJALNA** – sve fizičke predmete i stvaralaštvo koje je čovjek napravio. (nakit, odjeća, slike, kipovi, oružje...)
- **NEMATERIJALNA** – sustavi simbola, normi, vrijednosti, društvene prakse koje društvo ugovara.

OBILJEŽJA KULTURE

THE LAST THING A FISH
WOULD EVER NOTICE
WOULD BE WATER

RALPH LINTON
PICTUREQUOTES.COM

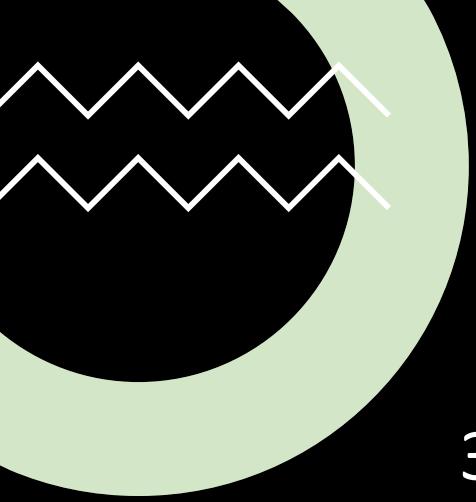
- Svi članovi jednog društva dijele neku kulturu, odnosno za nju kažemo da im je zajednička.
- **DRUŠTVENA STRUKTURA** – sastavnice društva u koje ripadaju i obiteljski odnosi , ekonomski sustavi te kojima je funkcija da društvo drži zajedno.
 - **KULTURA SE UČI**
 - Ralph Linton - "društveno nasljeđe čovječanstva"
 - **ENKULTURACIJA** – proces generacijskog prenošenja znanja, odnosno kulture
 - **AKULTURACIJA** – proces gubljenja obilježja vlastite kulture u kontaktu s drugom kulturom

SASTAVNICE KULTURE

- jezik, simboli, vrijednosti, norme i rituali
1. **JEZIK** - društveno dogovoren komunikacijski sustav koji pomaže u razmjeni specifičnih informacija i komunikaciji među ljudima
 2. **SIMBOLI** - najvažnije sastavnice kulture koje pomažu u socijalizaciji pojedinaca učeći ih kulturi društva u kojem žive

ZNAKOVI – imaju nepromjenjivo zajedničko značenje

3. VRIJEDNOSTI – sustav ideja koje nam prikazuju što je poželjno, a što nepoželjno. (razlikuju se od kulture do kulture)

4. NORME - društvena pravila koja nam govore kakvo je ponašanje prikladno za određene situacije u kojima se nalazimo (folkways, mores, zakoni i tabui)

RITUALI

- Formalizirano ponašanje ili skupo aktivnosti koji se prakticiraju redovito i karakteristične su za članove neke skupine
 - **RITUALI SOLIDARNOSTI** – imaju funkciju jačanja osjećaja pojedinca za društvo i kolektiv općenito
 - **RITUALI PRIJELAZA** - služe nam da nas pripreme za uloge koje nas čekaju u životu
 - **RELIGIJSKI RITUALI** – odvijaju se u religijskom kontekstu, uglavnom korištenjem simbola, riječi i radnje koje su unaprijed proposane i definirane

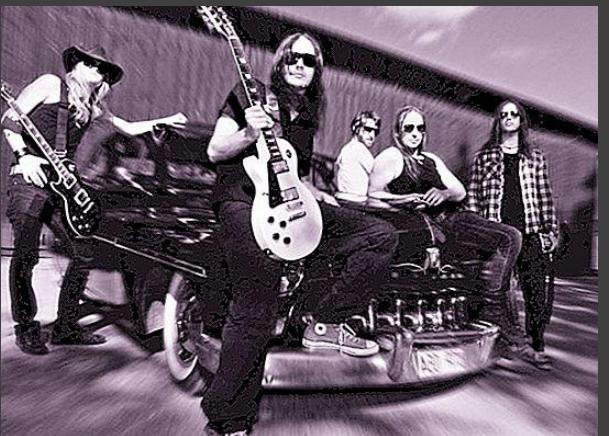

KULTURNE PROMJENE

- Mehanizmi koji dovode do kulturne promjene: inovacija, difuzija, kulturni gubitak I akulturacija
- INOVACIJA – proces uvođenja novosti u dotadašnje prakse rada
- DIFUZIJA – proces širenja I prijenosa elemenata jedne kulture na drugu
- KULTURNI GUBITAK – zamjena novim , boljim I razvijenijim
- ASIMILACIJA – postupni proces u kojem pojedinac ili skupina koji priradaju jednoj kulturi prihvaćaju obilježja neke druge kulture, poput jezika ili običaja

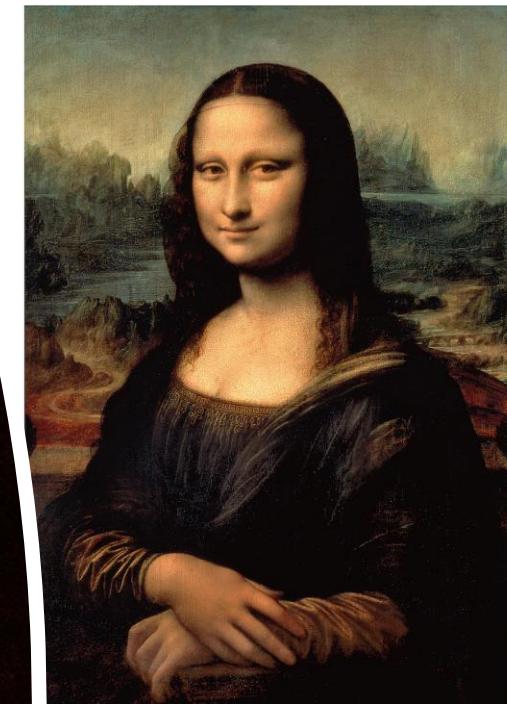

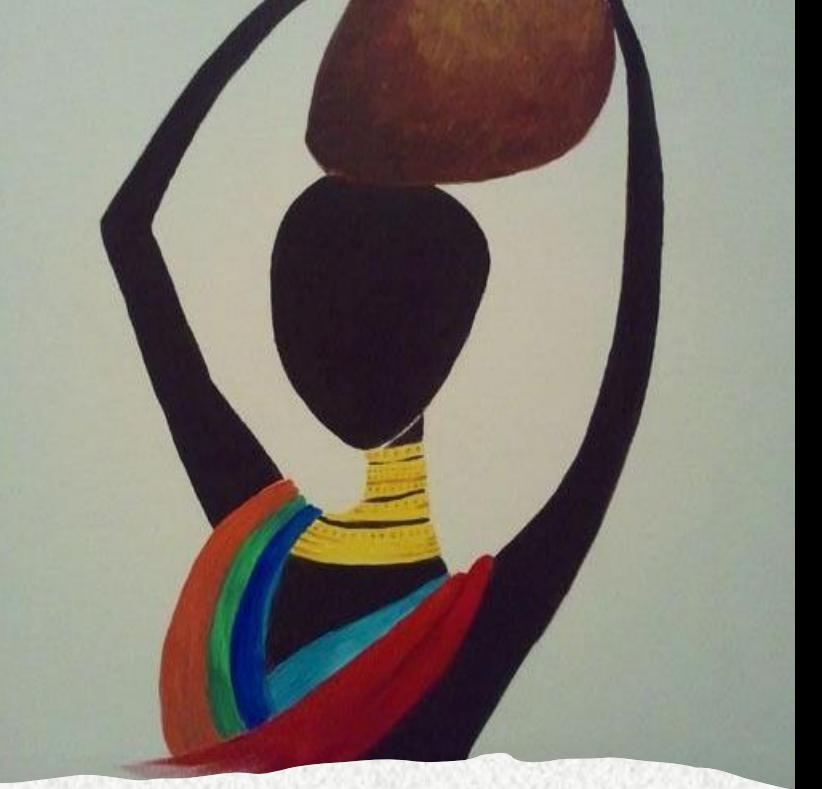
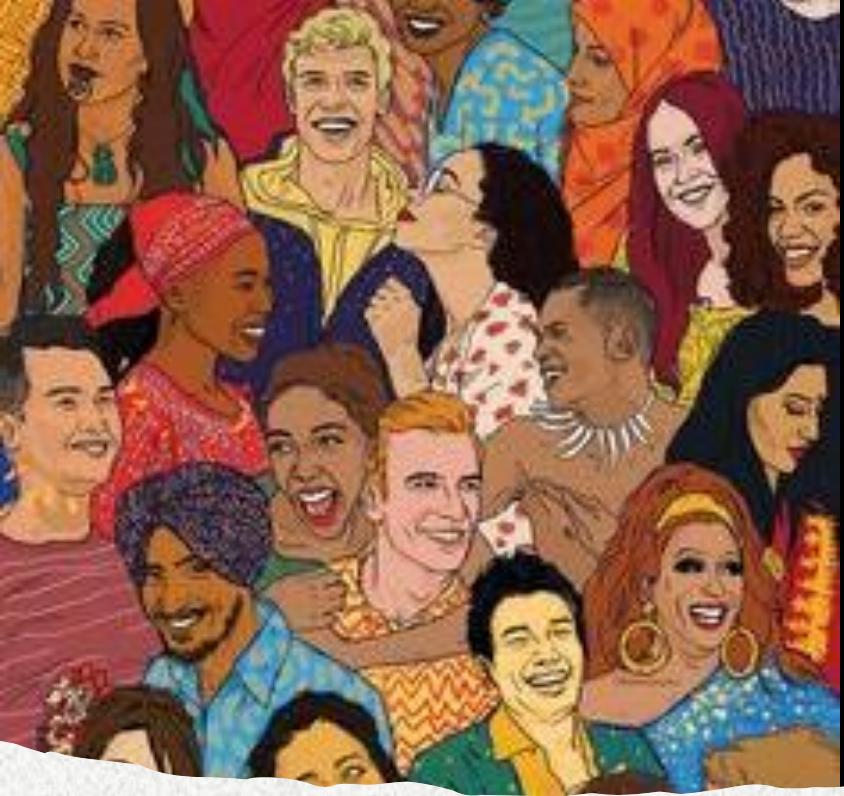
KULTURNE VARIJACIJE

- Različitosti i specifičnosti koje nastaju u kulturama
- Multikulturalno društvo --> pluralističkim = svojstven suživot više kultura u određenoj sredini
- **ETNIČKE GRUPE** - međusobno se razlikuju s obzirom na kulturna obiljažja kao što su jezik, vrijednosti, norme, religija ili običaji...
- **SUPKULTURE** –grupe ljudi koje se razlikuju od drugih grupa time što imaju zajedničke norme i vrijednosti (pankeri, navijačke supkulture...)
- **KONTRAKULTURE** – one grupe koje se potpuno suprosravljaju dominantnoj kulturi

- **ETNOCENTRIZAM** - prosuđivanje i davanje sudova o drugim kulturama, uspoređujući je s vlastitom
- **VRSTE KULTURE**: visoka, pučka, masovna i popularna
- **VISOKA** – kulturne tvorevine najvišeg čovjekova stvaralaštva
- **PUČKA** - sadržava sve one elemente nekog društva koji su autentični
- **MASOVNA** – proizvod industrijskog društva i masovnih medija
- **POPULARNA** – suvremenih kulturnih proizvoda koji su prihvaćeni i cijenjeni kod većeg broja ljudi

HVALA NA PAŽNJI!

- Nika Gavranić, sociologija 3.g
- Prosinac, 2021.
- Izvor: Školska knjiga, d.d., Zagreb, 2020. Udžbenik sociologije za treći razred gimnazije